

Sygn. akt III CSK 27/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa K. S.
przeciwko A. C.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 czerwca 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 22 lipca 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, iż wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia tych wymagań. Skarżący upatruje istotnego zagadnienia prawnego w potrzebie odpowiedzi na pytanie, czy usunięcie go przez Przewodniczącego z rozprawy poprzedzającej bezpośrednio wydanie wyroku przez Sąd pierwszej instancji, w trakcie przeprowadzania dowodu z zeznań pozwanego, co do okoliczności mogących mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, bez jednoczesnego kompletnego pouczenia o skutkach prawnych nieobecności strony przy

czynnościach sądowych związanych z przeprowadzeniem tego dowodu, zgodnie z art. 48 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (jedn. tekst: Dz. U. 2016, poz. 2062, ze zm. - dalej: „u.s.p.”) skutkuje nieważnością postępowania, którą sąd rozpoznający apelację winien wziąć pod uwagę z urzędu, czy też jedynie na wniosek strony, której prawo zostało naruszone.

Zagadnienie prawne sformułowane przez skarżącego nie spełnia wyżej sprecyzowanych w judykaturze Sądu Najwyższego wymagań. Skarżący ograniczył się do sformułowania zarzutu nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji, nie przeprowadzając żadnego wyводу prawnego dla wykazania, że jego wątpliwości stanowią istotne zagadnienie prawne wymagające zaangażowania Sądu Najwyższego.

Ponadto w judykaturze utrwalił się pogląd, iż wzięcie przez Sąd Najwyższy z urzędu pod rozagę nieważności, dotyczy tylko nieważności postępowania przed sądem drugiej instancji. Natomiast badanie w ramach kontroli kasacyjnej nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji jest możliwe jedynie pośrednio, gdyby skarżący w ramach podstawy drugiej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) zarzucił sądowi drugiej instancji naruszenie art. 386 § 2 w związku z art. 378 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998, nr 5, poz. 81, z dnia 8 stycznia 1998 r., II CKN 553/97, OSP 1999, nr 7-8, poz. 138, z dnia 26 lutego 2002 r., I CKN 267/01, Biuletyn Informacji Prawnej 1993, Nr 3, str. 4, z dnia 11 stycznia 2006 r., III CK 328/05, „Monitor Prawniczy” 2006, nr 3, s. 115, z dnia 16 listopada 2006 r., II CSK 177/06, nie publ., z dnia 24 maja 2007 r., V CSK 62/07, nie publ., i z dnia 8 października 2009 r., II CSK 156/09, nie publ.).

Takie okoliczności jednak w sprawie nie zachodzą, skarżący nie postawił bowiem Sądowi Apelacyjnemu zarzutu naruszenia art. 386 § 2 w związku z art. 378§1 k.p.c. ograniczając się do sformułowania zarzutu dotyczącego Sądu pierwszej instancji (art. 379 pkt 5 w związku z art. 224 § 1 k.p.c. i art. 48 § 2 u.s.p.)

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej,

widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, i z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Wniosek sformułowany przez skarżącego nie spełnia również tych wymogów. Oczywiście zasadności skargi skarżący upatruje w pozbawieniu go przez Sąd pierwszej instancji możliwości realizowania przysługujących mu praw procesowych oraz bezzasadnym przerzuceniu na niego ciężaru dowodu w sprawie. Skarżący zarzuty kieruje przeciwko Sądowi pierwszej instancji, podczas gdy wniosek powinien dotyczyć kwalifikowanego naruszenia prawa przez Sąd drugiej instancji. Ponadto, nie jest możliwe jednoczesne wykazywanie, że w sprawie istnieje zagadnienie prawne dotyczące wykładni określonych przepisów prawa i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i w związku z tym, ich naruszenie jest oczywiste, albo tak, że wykładnia ta rodzi istotne zagadnienie prawne, wobec czego naruszenie przepisów nie może być oczywiste (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, nie publ. i z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, nie publ.).

Natomiast przyjęcie, że pozwany rozliczył się z powodem, zostało poprzedzone oceną zgromadzonych w sprawie dowodów, będących podstawą ustaleń faktycznych, a więc problematyką usuwającą się spod kontroli sądu kasacyjnego (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Kwestia ta umknęła uwagi skarżącego, który w podstawach skargi powołuje się na naruszenie art. 233 § 1 k.p.c.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

jw